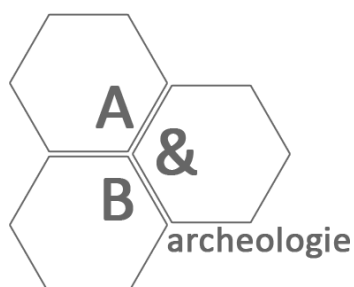

Nota Aalbeke Moeskroensesteenweg 257-267

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

24-1-2021

Titel: Nota Aalbeke Moeskroensesteenweg 257-267

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Paulien Fonteyn

Projectcode bureauonderzoek: 2019J13

Bekrachtigde archeologienota:

<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/12601>

Projectcode landschappelijke boringen: 2020I17

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2020I18

Intern projectnummer: 2020.144

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Aalbeke (Kortrijk), Moeskroensesteenweg 257-267

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 69318 en Y: 162608; X: 69431 en Y: 162686

Oppervlakte plangebied: ca. 3225m²

Kadastergegevens: Kortrijk, Afdeling 9 (Aalbeke), Sectie B, percelen 699B en 702F (zie figuur 2)

Topografische kaart: /

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, veldwerkleider, assistent-aardkundige), Paulien Fonteyn (assistent-archeoloog) en Laura Delrue (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 24/01/2021

© Acke & Bracke bv, Damstraat 206A, 9180 Moerbeke. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	5
1.1. WETTELIJK KADER	5
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	5
1.2.1. VRAAGSTELLING	5
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	8
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	9
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	9
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	10
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	10
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	10
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	10
2. LANDSCHAPPELIJK BOORONDERZOEK	14
2.1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	14
2.1.1. VRAAGSTELLING	14
2.1.2. RANDVOORWAARDEN	15
2.1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	16
2.2. ASSESSMENT	17
2.2.1. LANDSCHAPPELIJKE RESULTATEN	17
2.2.2. ASSESSMENT VONDSTEN	20
2.2.3. ASSESSMENT STALEN	20
2.2.4. ASSESSMENT CONSERVATIE	20
2.2.5. DATERING EN INTERPRETATIE	20
2.3. SYNTHESE	21
2.3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	21
2.3.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	21
3. PROEFSLEUVENONDERZOEK	23
3.1. AARDKUNDIGE OPBOUW	23
3.2. ASSESSMENT SPOREN	26
3.3. ASSESSMENT VONDSTEN	29
3.4. ASSESSMENT STALEN	29
3.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	29
3.6. DATERING, INTERPRETATIE EN CONFRONTATIE MET VOORGAANDE ONDERZOEKSFASES	30
3.7. SYNTHESE	33
3.7.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	33
3.7.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	33
4. SAMENVATTING	36
5. BIBLIOGRAFIE	38

6. BIJLAGES **39**

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een verkaveling te Aalbeke (Kortrijk) Moeskroensesteenweg 257-267 (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek. In het programma van maatregelen was opgenomen dat landschappelijke boringen, en indien nodig verkennende en waarderende boringen, en een proefsleuvenonderzoek dienden uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit verder vooronderzoek beschreven.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

In het programma van maatregelen², horende bij de bekrachtigde archeologienota waren de volgende onderzoeksvragen opgenomen:

- Met betrekking tot de landschappelijke boringen:
 - Wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?
 - Is het beeld van elke boring gelijk of zijn significante variaties in bodemopbouw waar te nemen?
 - Hoe verhouden de waarnemingen zich tot de beschikbare gegevens?
 - Wat is de diepte van het archeologisch leesbaar niveau? Dient bij een eventueel proefsleuvenonderzoek rekening gehouden te worden met verschillende archeologische niveaus?
 - In welke mate interfereren de geplande werken met het bodemarchief?
 - Zijn relevante bodemhorizonten die kunnen wijzen op een goede bewaring van artefactensites nog bewaard binnen de contouren van het plangebied? Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een afgedekte bodem?
 - Wijzen de waarnemingen op een verstoord bodemarchief? Kan verder onderzoek in de vorm van archeologische boringen en/of proefsleuven nog leiden tot kenniswinst of kunnen bepaalde zones reeds afgeschreven worden voor verder onderzoek?
 - Zijn tijdens het onderzoek anomalieën waargenomen die verder aandacht behoeven tijdens het archeologisch booronderzoek of proefsleuvenonderzoek?

¹ Willaert, Van Goidsenhoven, Thys 2019; Van Goidsenhoven 2019.

² Van Goidsenhoven 2019, 12-16.

- Zijn de waarnemingen van die aard dat een verkennend archeologisch booronderzoek aangewezen is? Zoja:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone waar een verkennend archeologisch booronderzoek aangewezen is?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
 - o Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
 - o Dwingen de waarnemingen afwijkingen van bepalingen in de Code van Goede Praktijk op?
- Met betrekking tot het verkennend archeologisch booronderzoek:
 - Zijn er artefacten (vuursteen, aardewerk, etc.) aanwezig in het zeefresidu? Wat is de stratigrafische context? Welke materiaalcategorie(en) zijn vertegenwoordigd? Wat is de bewaringstoestand?
 - Zijn er ecofacten (houtskool, verbrand bot, organisch materiaal, ect.) aanwezig in het zeefresidu? Omschrijf. Wat is de stratigrafische context? Welke materiaalcategorie(en) zijn vertegenwoordigd? Wat is de bewaringstoestand?
 - Is er een egale spreiding van artefacten en/of ecofacten of betreft het puntwaarnemingen? Beschrijf de ruimtelijke samenhang (horizontaal en verticaal). Wat zijn de archeologische implicaties?
 - Kan binnen het plangebied een zone afgebakend worden (in X, Y en Z coördinaten) die relevant is voor verder waarderend onderzoek? Zo ja, welke specifieke vraagstelling is voor het vervolgonderzoek relevant?
- Met betrekking tot het waarderend archeologisch booronderzoek:
 - Wijzen de indicatoren op de aanwezigheid van een bewaarde artefactenconcentratie?
 - Wat is de bewaringstoestand van het vondstmateriaal? Kan op basis van het vondstmateriaal reeds een relatieve datering naar voor geschoven worden?
 - Kan aan de hand van het waarderend booronderzoek een duidelijke afbakening in drie dimensies gemaakt worden van de aanwezige vindplaats?
 - In welke mate wordt de veronderstelde vindplaats bedreigd door de geplande werken? Behoort bewaring in-situ tot de mogelijkheden?
 - Is het opportuun om na het waarderend booronderzoek over te gaan tot een opgraving? Of is het aangewezen voorgaand een proefputtenonderzoek in functie van artefactensites uit te voeren?
 - Wat is de ideale strategie voor het vervolgonderzoek?
 - Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
 - Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalname zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid? Welke specifieke vraagstelling kan aan dit natuurwetenschappelijk onderzoek gekoppeld worden?
- Met betrekking tot het proefputtenonderzoek in functie van artefactensites:
 - Wat is de vondstendensiteit ter hoogte van de positieve boringen?
 - Kan op basis van de gerecupereerde artefacten in de proefputten reeds een datering en vindplaatsstypering naar voor geschoven worden?
 - Wat is de bewaringstoestand van de vindplaats?
 - Zijn er waarnemingen van die aard dat een vervolgonderzoek aangewezen is?

- Wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z-waarden) van de zone waar een vervolgonderzoek aangewezen is?
- Wat is de ideale strategie voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalname zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Met betrekking tot het proefsleuvenonderzoek:
 - Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding? Hoe verhouden de waarnemingen in de profielputten ten opzichte van deze van het landschappelijk bodemonderzoek?
 - In hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van lokale verstoring?
 - Zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.
 - Op welke diepte bevindt het archeologisch leesbare niveau zich? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?
 - Wat is de bewaringstoestand van de sporen?
 - Kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?
 - Wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de archeologische waarnemingen?
 - Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
 - Kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
 - Kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?
 - Zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?
 - Zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? Wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?
 - Wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van de kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?
 - Hoe verhouden de waarnemingen zich tot de cartografische gegevens en de gegevens van de CAI in de ruime omgeving?
 - Voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?
 - Voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:
 - Wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
 - Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
 - Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
 - Zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalname zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing. Het onderzoek kon worden uitgevoerd onder gunstige omstandigheden. Het terrein was vrij toegankelijk en in gebruik als braakliggende akker (suikerbieten).

Figuur 1 Zicht op het plangebied vanuit het zuidwesten.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door middel van landschappelijke boringen, eventueel gevolgd door archeologische boringen en proefputten, en een vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven opgelegd, in een uitgesteld traject. De onderzoeken dienen uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

In eerste instantie werden landschappelijke boringen uitgevoerd op het terrein. Dit onderzoek werd uitgevoerd op maandag 11 januari 2021. In totaal werden 3 boringen geplaatst waarbij in één boorpunt een verstoorde bodemopbouw werd vastgesteld tot een diepte van ca. 82cm. Ter hoogte van boorpunt 2 werd een A(p)-C bodemprofiel aangeboord, ter hoogte van boorpunt 3 een A(p)-AC-C profiel. De C-horizont kenmerkt zich door een gelig bruine, matig natte kleiige leem en bevindt zich op een diepte van ca. 32 à 47cm onder het huidige maaiveldniveau. Er werden geen aanwijzingen aangetroffen voor een *in situ* bewaarde steentijdsite, bijgevolg werd geen verder archeologisch booronderzoek uitgevoerd. Wel diende nog een proefsleuvenonderzoek te worden uitgevoerd. Dit vooronderzoek met ingreep in de bodem vond plaats op woensdag 20 januari 2021. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van vijf parallelle oost-west georiënteerde sleuven. Het vooropgestelde sleuvenplan kon gevolgd worden. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er werden enkele kijkvensters aangelegd om de daadwerkelijke afwezigheid van sporen te controleren. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

De zone van de geplande werken is ca. 3225m² groot. Hiervan werd ca. 392,8m² (12,2%) onderzocht door middel van proefsleuven, en 13,3m² (0,4%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee behaald (12,6%). Er kon aldus een goede inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel van het terrein dat in dit geval negatief bleek te zijn.

Het archeologisch vooronderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle metingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf en elk kijkvenster werd beschouwd als een individuele werkput. De aangelegde vlakken en de storten van de sleuven en sporen werden onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus, dit leverde geen relevante vondsten op. Het archeologisch vlak werd opgeschoond, en hier en daar werd een representatief deel uitgebreid om de daadwerkelijke afwezigheid van sporen te verifiëren. Alle sleuven en profielen kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. Er werden geen archeologisch relevante grondsporen aangetroffen. De foto's werden genomen met een camera van het merk Nikon COOLPIX W300. Er werden geen vondsten ingezameld, noch werden stalen genomen.

Relevante delen van de putwandprofielen werden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. In totaal werden twee referentieprofielen geplaatst.

De proefsleuven werden aangelegd op één archeologisch niveau, namelijk de C-horizont. Deze bevond zich ca. 40 à 50cm onder het huidige maaiveldniveau. In het noordwesten bevond de C-horizont zich op ca. +53,2m TAW, in het noordoosten op ca. +52,5m TAW, in het zuidoosten op ca. +52,2m TAW, in het zuidwesten op ca. +52,5m TAW en centraal op ca. +52,5m TAW. Zowel op het maaiveldniveau als op het niveau van het archeologisch vlak is sprake van een lichte helling van (noord-)west naar (zuid-)oost.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werden landschappelijke boringen uitgevoerd op het terrein. Dit onderzoek werd uitgevoerd op maandag 11 januari 2021. Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op woensdag 20 januari 2021. Het kraanwerk werd uitgevoerd door Bekaert Grondwerken. Erkend archeoloog Maarten Bracke trad op als veldwerkleider en assistent-aardkundige, Paulien Fonteyn als assistent-archeoloog. Een landmeter van MeetHet stond in voor de opmetingen met GPS-toestel, deze gegevens werden nadien verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal door assistent-archeoloog Paulien Fonteyn.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

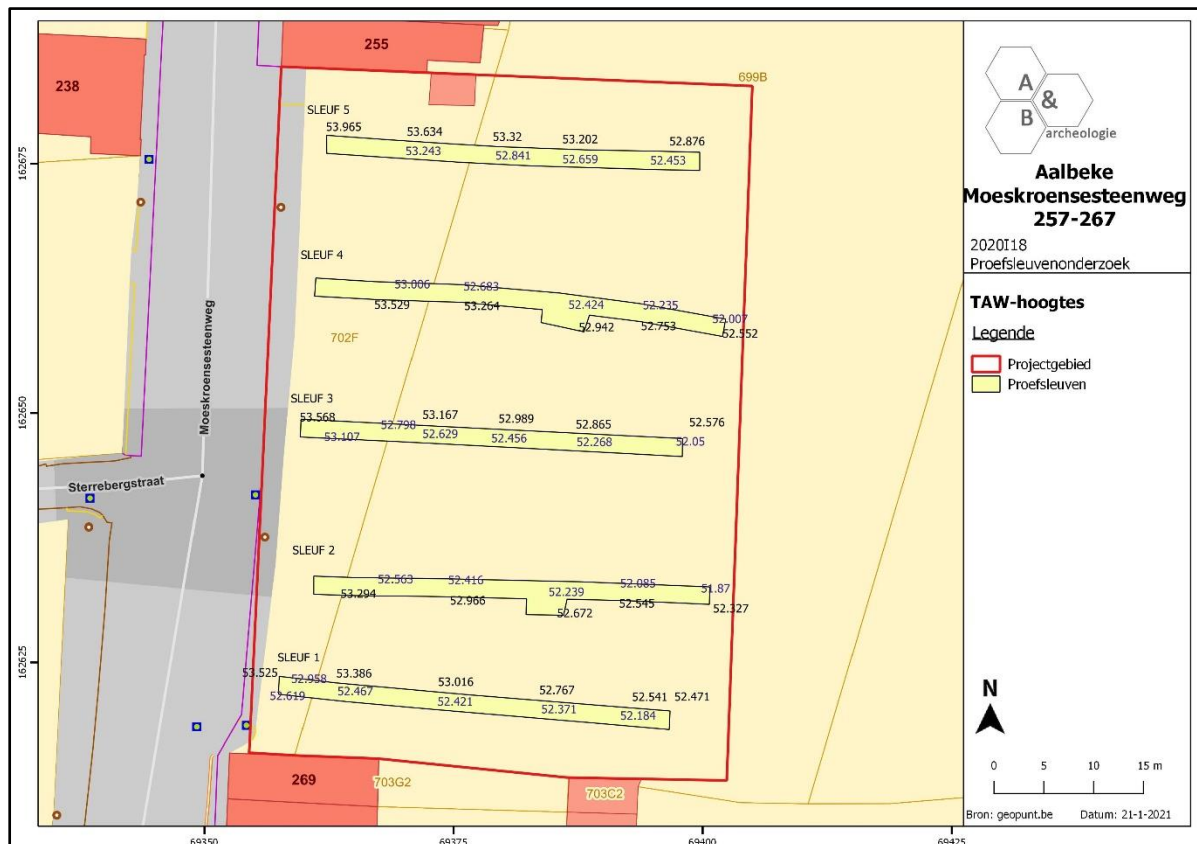
1.3.5. Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota³ van deze site werd als voornaamste bron aangewend.

³ Willaert, Van Goidsenhoven, Thys 2019; Van Goidsenhoven 2019.

Figuur 2 Projectie van het sleuvenplan op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 3 Projectie van de sleuven en hoogtes van het maaiveld (zwart) en archeologisch vlak (blauw) op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 4 Aanleg van de proefsleuven.

Figuur 5 Opmeten van de sleuven en verstoringen.

Figuur 6 Overzichtsfoto na de uitvoer van het proefsleuvenonderzoek.

2. Landschappelijk booronderzoek

2.1. Beschrijvend gedeelte

In het programma van maatregelen bij de bureaustudie werd het volgende opgenomen met betrekking tot het landschappelijk booronderzoek: *‘Het landschappelijke kader en de gekende waarden in de ruime omgeving wijzen op menselijke aanwezigheid tijdens de steentijden. Daarenboven indiceren de gegevens van de bodemkaart een mogelijk beter bewaard bodemprofiel. Teneinde de bewaringscondities met betrekking tot artefactensites te evalueren is een landschappelijk bodemonderzoek noodzakelijk. Op basis van de waarnemingen van dit onderzoek kan het vervolg van de onderzoekssequentie bepaald worden.’*⁴

2.1.1. Vraagstelling

In het programma van maatregelen⁵ bij de bureaustudie waren de volgende onderzoeksvragen opgenomen met betrekking tot het landschappelijk booronderzoek:

- Wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?
- Is het beeld van elke boring gelijk of zijn significante variaties in bodemopbouw waar te nemen?
- Hoe verhouden de waarnemingen zich tot de beschikbare gegevens?
- Wat is de diepte van het archeologisch leesbaar niveau? Dient bij een eventueel proefsleuvenonderzoek rekening gehouden te worden met verschillende archeologische niveaus?
- In welke mate interfereren de geplande werken met het bodemarchief?
- Zijn relevante bodemhorizonten die kunnen wijzen op een goede bewaring van artefactensites nog bewaard binnen de contouren van het plangebied? Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een afgedekte bodem?
- Wijzen de waarnemingen op een verstoord bodemarchief? Kan verder onderzoek in de vorm van archeologische boringen en/of proefsleuven nog leiden tot kenniswinst of kunnen bepaalde zones reeds afgeschreven worden voor verder onderzoek?
- Zijn tijdens het onderzoek anomalieën waargenomen die verder aandacht behoeven tijdens het archeologisch booronderzoek of proefsleuvenonderzoek?
- Zijn de waarnemingen van die aard dat een verkennend archeologisch booronderzoek aangewezen is? Zoja:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone waar een verkennend archeologisch booronderzoek aangewezen is?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
 - o Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?

⁴ Van Goidsenhoven 2019, 9.

⁵ Van Goidsenhoven 2019, 12-13.

- Dwingen de waarnemingen afwijkingen van bepalingen in de Code van Goede Praktijk op?

2.1.2. Randvoorwaarden

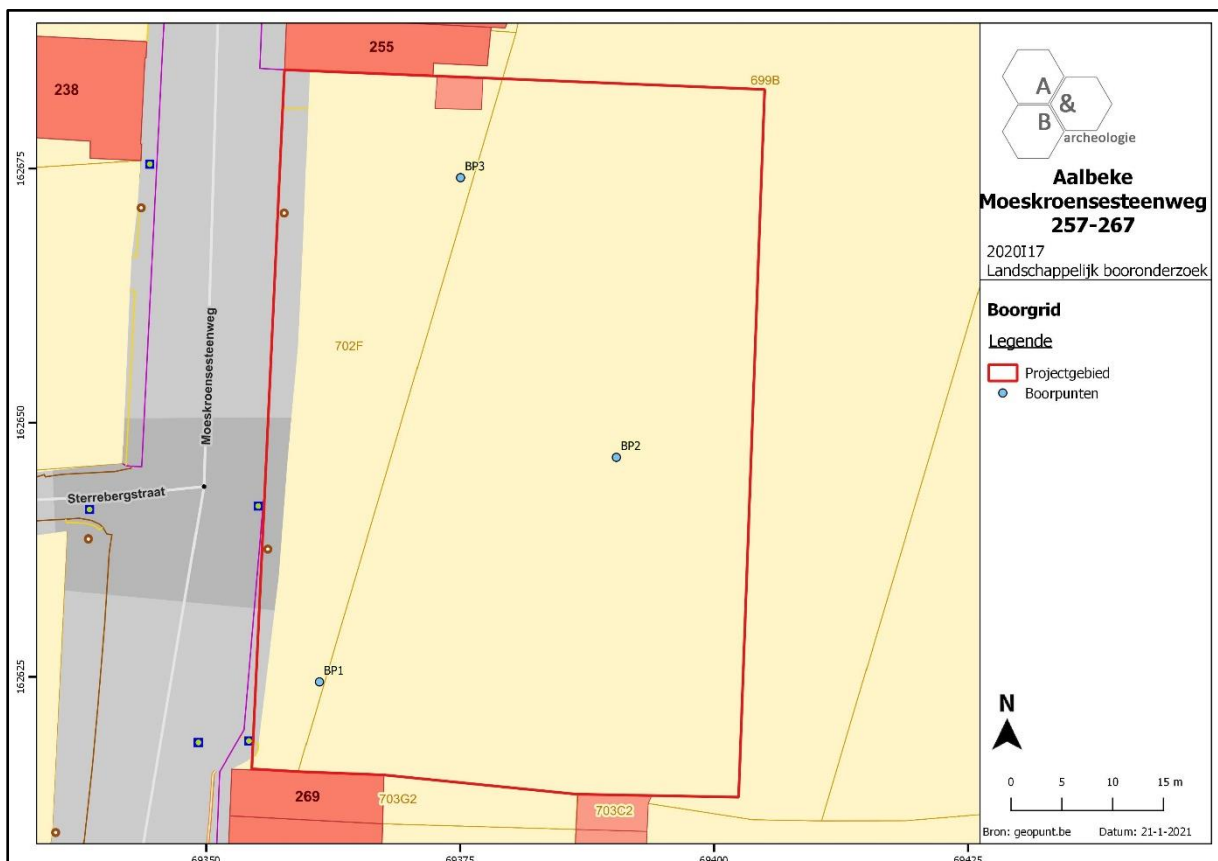
Niet van toepassing. Het onderzoek kon worden uitgevoerd onder gunstige omstandigheden.

2.1.3. Werkwijze en strategie

Uit het bureauonderzoek kwam naar voor dat landschappelijke boringen uitgevoerd dienden te worden om de aardkundige opbouw te onderzoeken, om na te gaan of er een paleobodem aanwezig is en om de verstoringsgraad binnen het plangebied te bepalen. Landschappelijk booronderzoek omvat immers de kartering van de aard, topografie, morfologie en conservering van de ondergrond in functie van een reconstructie van de aardkundige opbouw binnen het projectgebied. Bij het onderzoek werd het programma van maatregelen horende bij de bekrachtigde archeologienota gevolgd en werden drie boringen uitgevoerd met een edelmanboor met diameter van 7cm. De boorpunten zijn ingeplant volgens een verspringend driehoeksgrid.

Om een natuurgetrouwe doorsnede te bekomen van de relevante aanwezige aardkundige eenheden binnen het projectgebied in functie van de vraagstelling werd geboord tot minimum 30cm in de C-horizont. De boorprofielen werden gefotografeerd en beschreven per aardkundige eenheid.

Tijdens het booronderzoek werden geen sporen of vondsten aangetroffen. Bijgevolg is er geen nood aan conservatie. Er werden geen stalen genomen. Het veldwerk vond plaats op maandag 11 januari 2021 en werd uitgevoerd door erkend archeoloog en assistent-aardkundige Maarten Bracke in goede weersomstandigheden.

Figuur 7 Aanduiding van de boorpunten op het GRB (bron: geopunt.be).

2.2. Assessment

2.2.1. Landschappelijke resultaten

De bredere landschappelijke context van het projectgebied werd reeds uitvoerig geschetst in het bureauonderzoek⁶.

Op de bodemkaart staan binnen de grenzen van het plangebied twee verschillende bodemtypes gekarteerd. Zo worden in de noordwestelijke hoek bebouwde zones (type OB) aangegeven. Bij deze kunstmatige gronden werd het oorspronkelijke bodemprofiel door ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd. Over de rest van het plangebied wordt een Ada-bodem aangeduid. Dit zijn matig natte leembodems met textuur B-horizont. De bovengrond van dergelijke bodems kent veelal een bruingrijze kleur. Indien een E-horizont aanwezig is, heeft deze een bleekbruine kleur. Roestvlekken komen voor op de contactzone met de textuur B-horizont, die zelf bruingekleurd is. Binnen de B-horizont komen okerkleurige gleyverschijnselen voor. Dieper in deze aanrijkingshorizont zijn ook ijzer of mangaan concreties op te merken. Het bodemtype Ada komt voornamelijk voor in gesloten terreindepressies met gebrekkige afwatering, op de lagere kant van terreinhellingen of op kleiontsluitingen.

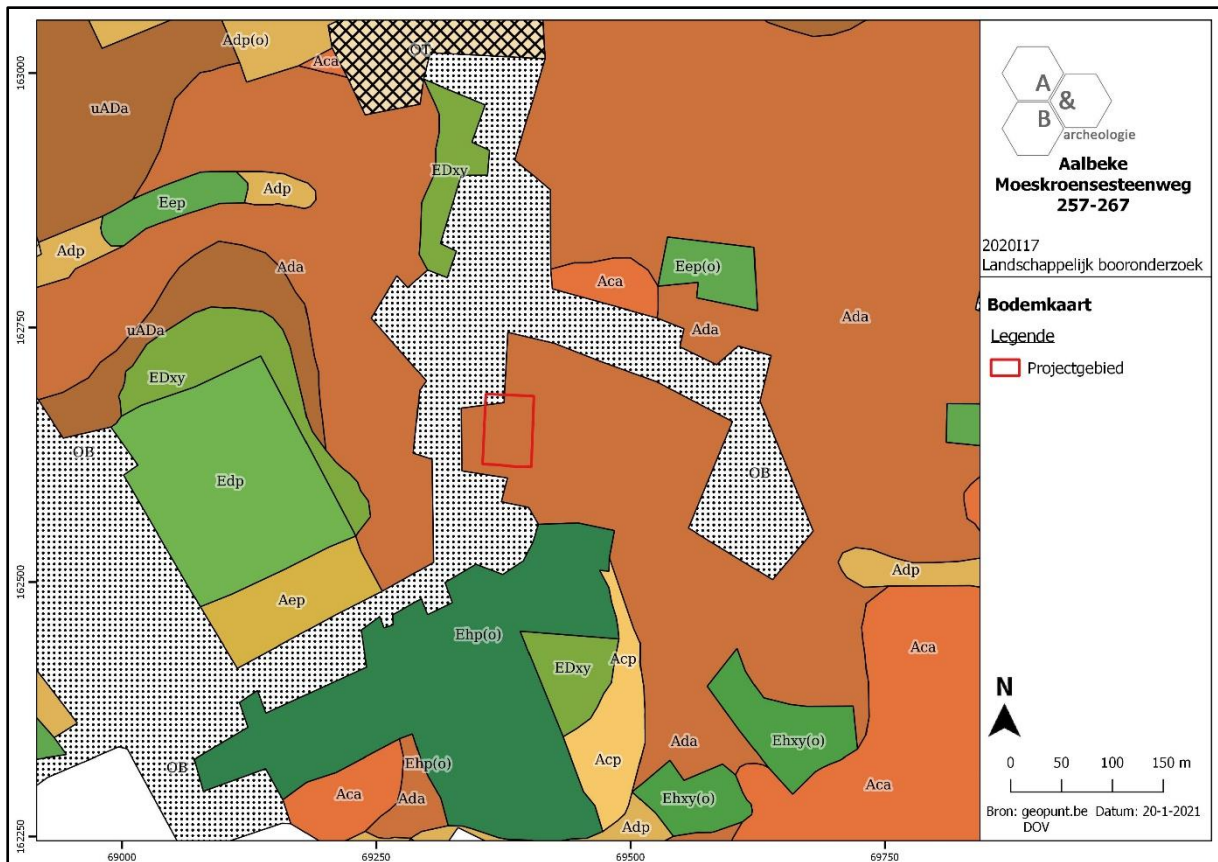
De aardkundige opbouw werd tijdens het landschappelijk bodemonderzoek vastgesteld door drie handmatige boringen. Boorprofielen 1 vertoont daarbij een verstoord teelaardepakket, waarin onder meer baksteenpuin op te merken is, tot een diepte van ca. 82cm. De onderliggende C-horizont heeft een gelig bruine kleur en bestaat uit een matig natte leem, waarin ook een kleifractie is opgenomen. Ter hoogte van boorpunt 2 werd een ca. 32cm dik teelaardepakket vastgesteld, waaronder meteen de C-horizont werd aangeboord. De C-horizont is gelig bruin gekleurd en bestaat ook ter hoogte van dit boorpunt uit een matig natte leem tot klei. In boorprofiel 3 werd onder de ca. 33cm dikke A(p)-horizont een vermengde AC-horizont geattesteerd. Deze heeft een dikte van ca. 14cm en is donkergrijsbruin, gelig bruin gevlekt. De onderliggende C-horizont bevindt zich op een diepte van ca. 47cm en wordt gekenmerkt door een gelig bruine matig natte leem tot klei.

Uit de boringen blijkt dat er geen relevante begraven bodemhorizonten die indicatief zijn voor de bewaring van *in situ* steentijd artefactensites aanwezig zijn binnen het plangebied. De C-horizont bevindt zich meteen onder de ploeglaag of onder de vermengde AC-horizont op een diepte die schommelt tussen 32 en 47cm onder het huidige maaiveldniveau. Boorprofiel 1 vertoont een verstoord bodemprofiel tot een diepte van 82cm. De grenzen van de verstoring konden echter niet worden vastgesteld op basis van het landschappelijk booronderzoek alleen.

Op basis van het booronderzoek kan aldus gesteld worden dat binnen het plangebied voornamelijk matig natte leem- tot kleibodems met A(p)-C of A(p)-AC-C profiel voorkomen. Er werden geen relevante begraven bodemhorizonten aangetroffen die wijzen op de bewaring van steentijdsites. Er werd slechts één relevant archeologisch niveau waarin sporen verwacht kunnen worden aangeboord, namelijk de top van de C-horizont. Deze bevindt zich op ca. 32 à 47cm onder het huidige

⁶ Willaert, Van Goidsenhoven, Thys 2019, 16-23.

maaiveldniveau. Boorprofiel 1 vertoont daarnaast een verstoorde bodemopbouw tot een diepte van minstens 82cm.

Figuur 8 Uitsnede van de bodemkaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 9 Zicht op boorprofiel 1 met verstoorde A(p) – C profiel.

Figuur 10 Zicht op boorprofiel 2 met A(p) – C profiel.

Figuur 11 Zicht op boorprofiel 3 met A(p) – AC – C profiel.

2.2.2. Assessment vondsten

Niet van toepassing. Er werden geen vondsten aangetroffen tijdens het landschappelijk booronderzoek.

2.2.3. Assessment stalen

Niet van toepassing. Er werden geen stalen genomen tijdens de landschappelijke boringen.

2.2.4. Assessment conservatie

Niet van toepassing.

2.2.5. Datering en interpretatie

Op basis van het booronderzoek kan aldus gesteld worden dat binnen het plangebied voornamelijk matig natte leem- tot kleibodems met A(p)-C of A(p)-AC-C profiel voorkomen. Er werden geen relevante begraven bodemhorizonten aangetroffen die wijzen op de bewaring van steentijdsites. Er werd slechts één relevant archeologisch niveau waarin sporen verwacht kunnen worden aangeboord, namelijk de top van de C-horizont. Deze bevindt zich op ca. 32 à 47cm onder het huidige maaiveldniveau. Boorprofiel 1 vertoont daarnaast een verstoorde bodemopbouw tot een diepte van minstens 82cm.

Gezien geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van *in situ* bewaarde steentijdsites werden aangetroffen, dient geen verder archeologisch booronderzoek te gebeuren. Het proefsleuvenonderzoek dient echter wel uitgevoerd te worden, daar sites met grondsporen bewaard kunnen zijn binnen de grenzen van het plangebied. Wel is sprake van verstoringen binnen het plangebied, hoewel deze op basis van de landschappelijke boringen alleen niet in ruimte afgebakend kunnen worden.

2.3. Synthese

2.3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Het bureauonderzoek toonde een verhoogd potentieel aan voor het aantreffen van steentijdsites. Op basis hiervan werd een landschappelijk booronderzoek geadviseerd. Dit onderzoek diende ook de bodemkundige opbouw van het plangebied en de eventuele verstoringsgraad te karteren.

Het landschappelijk booronderzoek toonde aan dat er binnen het plangebied geen relevante bodemhorizonten aanwezig zijn die wijzen op de aanwezigheid van een intacte steentijdsite. De kans op het aantreffen van een *in situ* bewaarde steentijd artefactensite wordt bijgevolg zeer laag ingeschat. Verdere archeologische boringen worden niet zinvol geacht.

Het booronderzoek toonde verder aan dat grondsporen nog een gunstige bewaring kunnen kennen. De grondsporen worden verwacht op het niveau van de C-horizont, die zich bevindt op ca. 32 tot 47cm onder het huidige maaiveldniveau.

2.3.2. Beantwoording onderzoeksvragen

- Wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?

De aardkundige opbouw werd tijdens het landschappelijk bodemonderzoek vastgesteld door drie handmatige boringen. Boorprofielen 1 vertoont daarbij een verstoord teelaardepakket, waarin onder meer baksteenpuin op te merken is, tot een diepte van ca. 82cm. De onderliggende C-horizont heeft een gelig bruine kleur en bestaat uit een matig natte leem, waarin ook een kleifractie is opgenomen. Ter hoogte van boorpunt 2 werd een ca. 32cm dik teelaardepakket vastgesteld, waaronder meteen de C-horizont werd aangeboord. De C-horizont is gelig bruin gekleurd en bestaat ook ter hoogte van dit boorpunt uit een matig natte leem tot klei. In boorprofiel 3 werd onder de ca. 33cm dikke A(p)-horizont een vermengde AC-horizont geattesteerd. Deze heeft een dikte van ca. 14cm en is donkergrijsbruin, gelig bruin gevlekt. De onderliggende C-horizont bevindt zich op een diepte van ca. 47cm en wordt gekenmerkt door een gelig bruine matig natte leem tot klei.

- Is het beeld van elke boring gelijk of zijn significante variaties in bodemopbouw waar te nemen?

Boorpunt 1 vertoont een verstoorde bodemopbouw tot een diepte van ca. 82 cm. Boorpunten 2 en 3 zijn onverstoord en vertonen een gelijkaardige bodemopbouw waarbij de C-horizont zich meteen onder de A(p)-horizont, of de vermengde AC-horizont, bevindt.

- Hoe verhouden de waarnemingen zich tot de beschikbare gegevens?

Op de bodemkaart wordt ter hoogte van het plangebied een matig natte leembodem gekarteerd. Het landschappelijk booronderzoek toont aan dat het inderdaad gaat om een matig natte leem, zij het met kleiige component. Daarnaast werden geen sporen van de gekarteerde E of B-horizont aangeboord. Het bodemprofiel wordt gekenmerkt door een A(p) – (AC) – C sequentie.

- Wat is de diepte van het archeologisch leesbaar niveau? Dient bij een eventueel proefsleuvenonderzoek rekening gehouden te worden met verschillende archeologische niveaus?

Het archeologisch niveau bevindt zich in de top van de C-horizont. Deze bevindt zich op een diepte van ca. 32 à 47cm onder het huidige maaiveldniveau. Er zijn geen aanwijzingen voor meerdere archeologische vlakniveaus.

- In welke mate interfereren de geplande werken met het bodemarchief?

De geplande werken zullen het eventuele bodemarchief integraal verstoren.

- Zijn relevante bodemhorizonten die kunnen wijzen op een goede bewaring van artefactensites nog bewaard binnen de contouren van het plangebied? Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een afgedekte bodem?

Neen, naast de top van de C-horizont werden geen relevante archeologische niveaus aangeboord die indicatief kunnen zijn voor de bewaring van archeologische (artefacten-)sites.

- Wijzen de waarnemingen op een verstoord bodemarchief? Kan verder onderzoek in de vorm van archeologische boringen en/of proefsleuven nog leiden tot kenniswinst of kunnen bepaalde zones reeds afgeschreven worden voor verder onderzoek?

Ter hoogte van boorpunt 1 werd een verstoord bodemprofiel opgemerkt. De grenzen van deze verstoring kunnen op basis van het landschappelijk booronderzoek alleen echter niet worden bepaald. Het proefsleuvenonderzoek dient alsnog uitgevoerd te worden over het gehele plangebied.

- Zijn tijdens het onderzoek anomalieën waargenomen die verder aandacht behoeven tijdens het archeologisch booronderzoek of proefsleuvenonderzoek?

Neen, het landschappelijk booronderzoek bracht geen anomalieën aan het licht.

- Zijn de waarnemingen van die aard dat een verkennend archeologisch booronderzoek aangewezen is? Zoja:

Neen, gezien geen indicaties werden aangetroffen voor afgedekte niveaus waarbinnen steentijd artefactensites bewaard zouden kunnen zijn, dient geen verder archeologisch booronderzoek te worden uitgevoerd.

3. Proefsleuvenonderzoek

3.1. Aardkundige opbouw

De aardkundige opbouw van het projectgebied werd op het terrein vastgesteld door het aanleggen van twee bodemprofielen: profiel 1 in sleuf 1 (zuidoosten) en profiel 2 in sleuf 3 (centraal). Deze spreiding volstond om de bodemopbouw van het plangebied in kaart te brengen.

Op de bodemkaart staan binnen de grenzen van het plangebied twee verschillende bodemtypes gekarteerd. Zo worden in de noordwestelijke hoek bebouwde zones (type OB) aangegeven. Bij deze kunstmatige gronden werd het oorspronkelijke bodemprofiel door ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd. Over de rest van het plangebied wordt een Ada-bodem aangeduid. Dit zijn matig natte leembodems met textuur B-horizont. De bovengrond van dergelijke bodems kent veelal een bruingrijze kleur. Indien een E-horizont aanwezig is, heeft deze een bleekbruine kleur. Roestvlekken komen voor op de contactzone met de textuur B-horizont, die zelf bruingekleurd is. Binnen de B-horizont komen okerkleurige gleyverschijnselen voor. Dieper in deze aanrijkingshorizont zijn ook ijzer of mangaan concreties op te merken. Het bodemtype Ada komt voornamelijk voor in gesloten terreindepressies met gebrekkige afwatering, op de lagere kant van terreinhellingen of op kleiontsluitingen.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd eenzelfde bodemopbouw vastgesteld over het gehele plangebied. De bodem wordt gekenmerkt door een donkergrijsbruin, ca. 25 à 30cm dik teelaardepakket met lemige samenstelling. Hieronder bevindt zich plaatselijk een overgangshorizont die een bleekbruine kleur vertoont en waarin baksteen- en houtskoolinclusies konden worden opgemerkt. Mogelijk betreft het een dun restant van een colluviaal pakket. Deze horizont vertoont een lemige tot kleiige samenstelling en heeft een dikte van ca. 25cm. Onderliggend werd de C-horizont aangesneden. De C-horizont bestaat uit een eerder gelig bruine leem tot klei waarin mangaanspikkels opgemerkt kunnen worden. Het proefsleuvenonderzoek toonde verder aan dat het westelijke deel van het terrein, overeenkomstig met perceel 702F, volledig vergraven werd. Gezien de aanwezigheid van een functionerend afwateringssysteem kon in deze zone geen bodemprofiel worden geplaatst.

De proefsleuven werden aangelegd op één archeologisch niveau, namelijk de C-horizont. Deze bevond zich ca. 40 à 50cm onder het huidige maaiveldniveau. In het noordwesten bevond de C-horizont zich op ca. +53,2m TAW, in het noordoosten op ca. +52,5m TAW, in het zuidoosten op ca. +52,2m TAW, in het zuidwesten op ca. +52,5m TAW en centraal op ca. +52,5m TAW. Zowel op het maaiveldniveau als op het niveau van het archeologisch vlak is sprake van een lichte helling van stijging van (noord-)west naar (zuid-)oost.

Figuur 12 Algemeen sleuvenplan met de locatie van de referentieprofielen, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

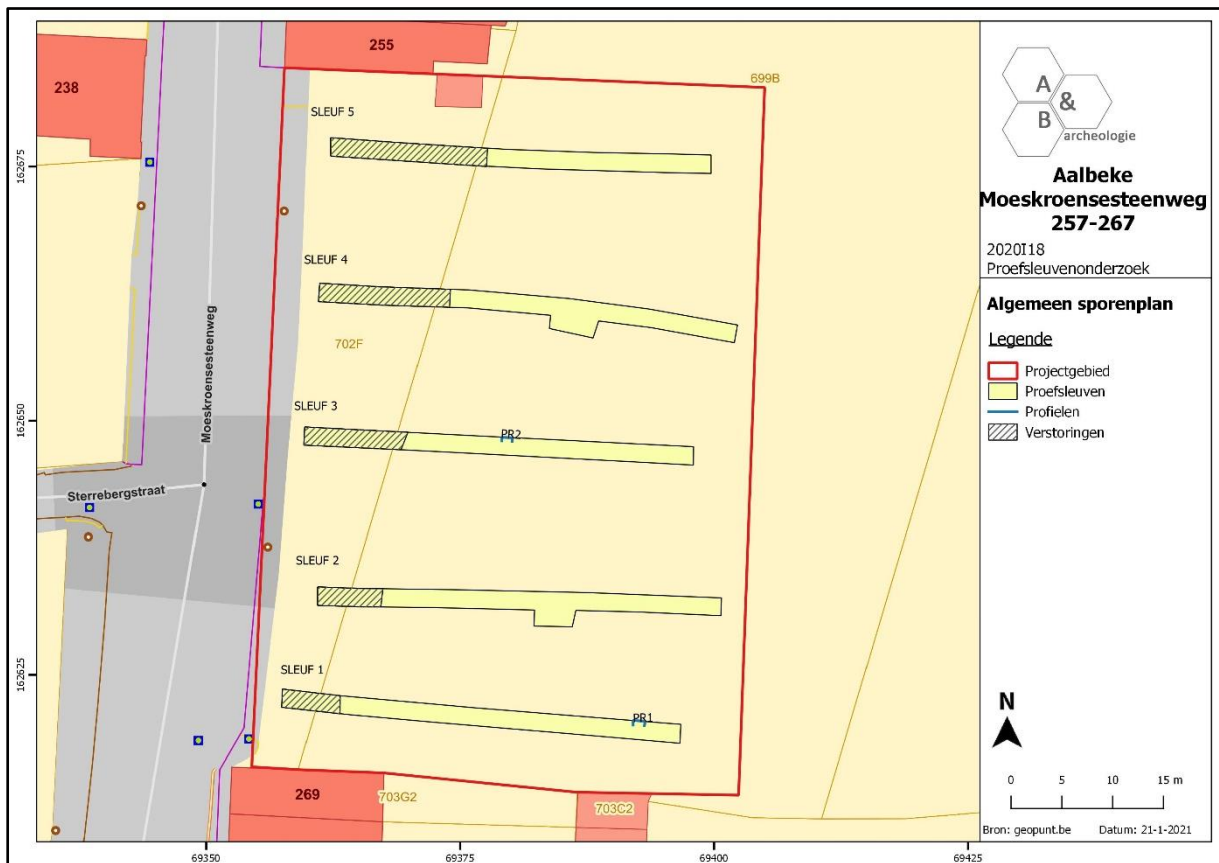
Figuur 13 Profiel 1 in sleuf 1 in het zuidoosten van het plangebied

Figuur 14 Profiel 2 in sleuf 3, centraal in het plangebied.

3.2. Assessment sporen

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven bracht geen archeologisch relevante grondsporen aan het licht. Het westelijke deel van het plangebied, ter hoogte van perceel 702F, bleek bovendien reeds integraal vergraven te zijn.

Figuur 15 Algemeen sporenplan, geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).

Figuur 16 Overzichtsfoto van sleuf 2 met vooraan zicht op de aanzet van de westelijke verstoring.

Figuur 17 Overzichtsfoto van sleuf 3 met achteraan zicht op de westelijke verstoring.

Figuur 18 Overzichtsfoto van sleuf 4 met vooraan zicht op de westelijke versterking.

3.3. Assessment vondsten

Niet van toepassing. Er werden geen vondsten aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

3.4. Assessment stalen

Niet van toepassing. Er werden geen stalen genomen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

3.5. Assessment conservatie

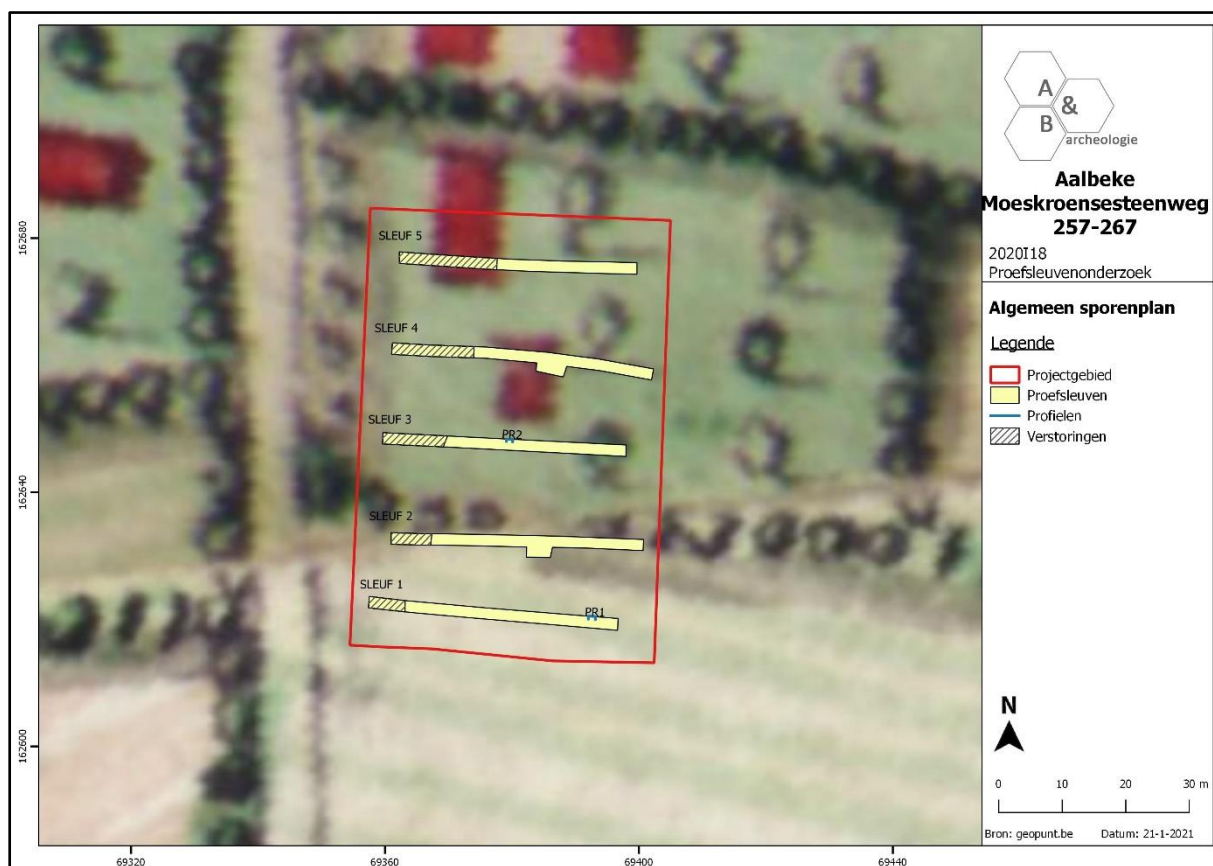
Niet van toepassing.

3.6. Datering, interpretatie en confrontatie met voorgaande onderzoeksfases

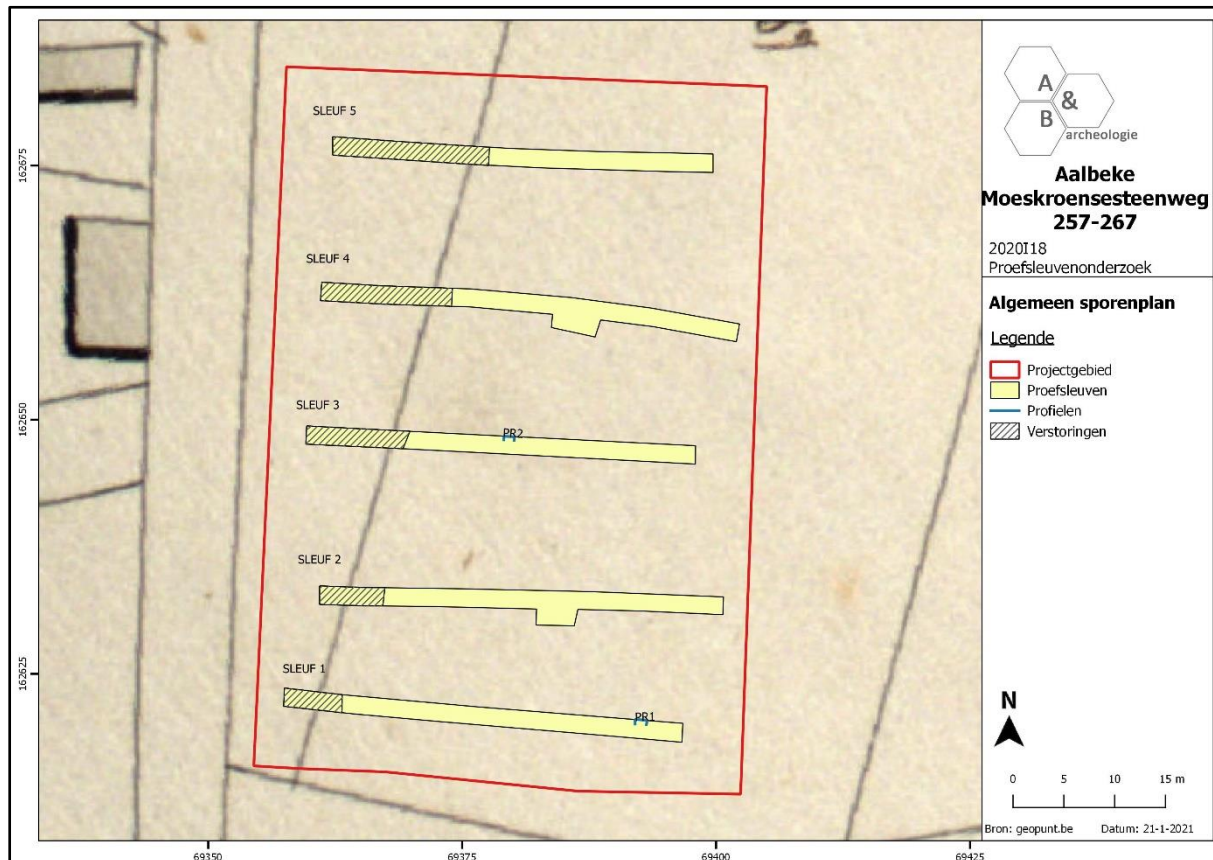
Op de oudste raadpleegbare historische kaart, de Ferrariskaart uit 1777, wordt het plangebied weergegeven ten oosten van de reeds bestaande Moeskroensesteenweg. In het noordelijke deel van het terrein zijn twee gebouwen te onderscheiden. Het zuidelijke deel van het plangebied is in gebruik als landbouwgrond. De 19de-eeuwse cartografische bronnen geven deze bebouwing echter niet langer weer. Op de Vandermaelenkaart (ca. 1846-1854) wordt een west-oost georiënteerde helling aangegeven. De luchtfoto's uit het einde van de 20ste eeuw en het begin van de 21ste eeuw geven weer hoe het westelijke deel van het plangebied zich ontwikkelt van tuinzone tot akkerland. Op archeologisch vlak gebeurde in de ruime omgeving rond het plangebied nog weinig gravend onderzoek. Een proefsleuvenonderzoek op ca. 1,5km ten westen van het terrein bracht enkele grachten en geïsoleerde kuilen uit de volle en late middeleeuwen aan het licht (CAI ID 214832 en 218215). Verder verwijzen de gekende archeologische waarden voornamelijk naar cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse en vroegmoderne hoeves en dergelijke en naar resultaten van veldkarteringen. Deze laatste brachten voornamelijk vondsten uit het finaal-paleolithicum tot de (late) middeleeuwen aan het licht.

Hoewel het landschappelijk kader een verhoogde trefkans voor zowel steentijd artefactensites als archeologische sites met grondsporen vooropstelde, toonde het vooronderzoek aan dat er geen archeologische vindplaats(en) aanwezig is (zijn) binnen de grenzen van het terrein. Zo werden bij het landschappelijk booronderzoek geen relevante bodemhorizonten geattesteerd voor de bewaring van steentijd artefactensites. Daarnaast toonde het proefsleuvenonderzoek aan dat er geen archeologische grondsporen aanwezig zijn binnen de grenzen van het plangebied. De westelijke zone van het terrein, ter hoogte van perceel 702F, bleek bovendien in sterke mate vergraven te zijn in een recent verleden. Er werden geen sporen aangetroffen van de bebouwing die op de Ferrariskaart wordt aangegeven in het noordelijke deel van het terrein. Vermoedelijk situeert deze bewoning zich meer naar het noorden toe.

Gezien het proefsleuvenonderzoek geen relevante archeologische sporen opleverde, dient geen verder onderzoek te worden uitgevoerd binnen de grenzen van het plangebied.

Figuur 19 Projectie van de allesporenkaart op de Ferrariskaart (ca. 1777) (bron: geopunt.be).

Figuur 20 Projectie van de allesporenkaart op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) (bron: geopunt.be).

Figuur 21 Projectie van de allesporenkaart op de luchtfoto van 2020 (bron: geopunt.be).

3.7. Synthese

3.7.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Het proefsleuvenonderzoek toonde aan dat binnen de grenzen van het plangebied geen relevante archeologische sporen aanwezig zijn. Het westelijke deel van het terrein, overeenkomstig met perceel 702F, was bovendien reeds onderhevig aan versturende activiteiten van recente datum. De kans dat grondsporen aanwezig zijn binnen het plangebied wordt dan ook zeer laag ingeschat. Er wordt aldus geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

3.7.2. Beantwoording onderzoeksvragen

In het programma van maatregelen⁷ bij de bureaustudie werden de volgende onderzoeksvragen opgenomen met betrekking tot het proefsleuvenonderzoek:

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding? Hoe verhouden de waarnemingen in de profielputten ten opzichte van deze van het landschappelijk bodemonderzoek?

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd eenzelfde bodemopbouw vastgesteld over het gehele plangebied. De bodem wordt gekenmerkt door een donkergrijsbruin, ca. 25 à 30cm dik teelaardepakket met lemige samenstelling. Hieronder bevindt zich een overgangshorizont die een bleekbruine kleur vertoont en waarin baksteen- en houtskoolinclusies konden worden opgemerkt. Mogelijk betreft het een dun restant van een colluviaal pakket. Deze horizont vertoont een lemige tot kleiige samenstelling en heeft een dikte van ca. 25cm. Onderliggend werd de C-horizont aangesneden. De C-horizont bestaat uit een eerder gelig bruine leem tot klei waarin mangaanspikkels opgemerkt kunnen worden. Het proefsleuvenonderzoek toonde verder aan dat het westelijke deel van het terrein, overeenkomstig met perceel 702F, volledig vergraven werd. Gezien de aanwezigheid van een functionerend afwateringssysteem kon in deze zone geen bodemprofiel worden geplaatst. Deze waarnemingen sluiten min of meer aan bij de gegevens van het landschappelijk booronderzoek. Hierbij werd echter geen onderscheid tussen de overgangshorizont en de C-horizont opgemerkt.

- In hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van lokale verstoring?

Het westelijke deel van het terrein, ter hoogte van perceel 702F, bleek volledig verstoord te zijn. Verder werden geen verstoorde zones opgetekend.

- Zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

Neen, er werden tijdens het proefsleuvenonderzoek geen bodemsporen aangetroffen.

⁷ Van Goidsenhoven 2019, 15-16.

- Op welke diepte bevindt het archeologisch leesbare niveau zich? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?

Binnen het plangebied is sprake van één archeologisch niveau dat zich bevindt in de top van de C-horizont, op een diepte van ca. 40 à 50cm onder het huidige maaiveldniveau.

- Wat is de bewaringstoestand van de sporen?

Niet van toepassing. Er werden geen archeologische sporen aangetroffen.

- Kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

Het plangebied wordt gekenmerkt door een vrij natte bodem die mogelijk minder interessant was voor menselijke bewoning in het verleden.

- Wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de archeologische waarnemingen?

Hoewel de landschappelijke ligging van het plangebied op een hogere positie in het landschap, is sprake van een relatief natte bodem, die mogelijk minder interessant was voor menselijke bewoning in het verleden.

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

Niet van toepassing. Er werden geen archeologische sporen aangetroffen.

- Kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

Niet van toepassing. Er werden geen archeologische sporen aangetroffen.

- Kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

Niet van toepassing. Er werden geen archeologische sporen aangetroffen.

- Zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?

Niet van toepassing. Er werden geen archeologische sporen aangetroffen.

- Zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? Wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?

Niet van toepassing. Er werden geen archeologische sporen aangetroffen.

- Wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van de kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?

Op basis van het archeologisch vooronderzoek kan louter gesteld worden dat binnen de grenzen van het plangebied geen sporen van (pre-)historische bewoning of andere activiteiten aanwezig zijn.

- Hoe verhouden de waarnemingen zich tot de cartografische gegevens en de gegevens van de CAI in de ruime omgeving?

Niet van toepassing.

- Voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?

Niet van toepassing.

- Voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

Niet van toepassing.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een verkaveling te Aalbeke (Kortrijk) Moeskroensesteenweg 257-267 (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog. De archeologienota⁸ bestond enkel uit een bureauonderzoek. In het programma van maatregelen was opgenomen dat landschappelijke boringen, en indien nodig verkennende en waarderende boringen, en een proefsleuvenonderzoek dienden uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit verder vooronderzoek beschreven.

In eerste instantie werden landschappelijke boringen uitgevoerd op het terrein. Dit onderzoek werd uitgevoerd op maandag 11 januari 2021. In totaal werden 3 boringen geplaatst waarbij in één boorpunt een verstoorde bodemopbouw werd vastgesteld tot een diepte van ca. 82cm. Ter hoogte van boorpunt 2 werd een A(p)-C bodemprofiel aangeboord, ter hoogte van boorpunt 3 een A(p)-AC-C profiel. De C-horizont kenmerkt zich door een gelig bruine, matig natte leem en bevindt zich op een diepte van ca. 32 à 47cm onder het huidige maaiveldniveau. Er werden geen aanwijzingen aangetroffen voor een *in situ* bewaarde steentijdsite, bijgevolg werd geen verder archeologisch booronderzoek uitgevoerd. Wel diende nog een proefsleuvenonderzoek te worden uitgevoerd. Dit vooronderzoek met ingreep in de bodem vond plaats op woensdag 20 januari 2021. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van vijf parallelle oost-west georiënteerde sleuven. Het vooropgestelde sleuvenplan kon grotendeels gevolgd worden. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er werden enkele kijkvensters aangelegd om de daadwerkelijke afwezigheid van sporen te controleren. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

De zone van de geplande werken is ca. 3225m² groot. Hiervan werd ca. 392,8m² (12,2%) onderzocht door middel van proefsleuven, en 13,3m² (0,4%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee behaald (12,6%). Er kon aldus een goede inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel van het terrein dat in dit geval negatief bleek te zijn.

Op de oudste raadpleegbare historische kaart, de Ferrariskaart uit 1777, wordt het plangebied weergegeven ten oosten van de reeds bestaande Moeskroensesteenweg. In het noordelijke deel van het terrein zijn twee gebouwen te onderscheiden. Het zuidelijke deel van het plangebied is in gebruik als landbouwgrond. De 19de-eeuwse cartografische bronnen geven deze bebouwing echter niet langer weer. Op de Vandermaelenkaart (ca. 1846-1854) wordt een wet-oost georiënteerde helling aangegeven. De luchtfoto's uit het einde van de 20ste eeuw en het begin van de 21ste eeuw geven weer hoe het westelijke deel van het plangebied zich ontwikkelt van tuinzone tot akkerland. Op archeologisch vlak gebeurde in de ruime omgeving rond het plangebied nog weinig gravend

⁸ Willaert, Van Goidsenhoven, Thys 2019; Van Goidsenhoven 2019.

onderzoek. Een proefsleuvenonderzoek op ca. 1,5km ten westen van het terrein bracht enkele grachten en geïsoleerde kuilen uit de volle en late middeleeuwen aan het licht (CAI ID 214832 en 218215). Verder verwijzen de gekende archeologische waarden voornamelijk naar cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse en vroegmoderne hoeves en dergelijke en naar resultaten van veldkarteringen. Deze laatste brachten voornamelijk vondsten uit het finaal-paleolithicum tot de (late) middeleeuwen aan het licht.

Hoewel het landschappelijk kader een verhoogde trefkans voor zowel steentijd artefactensites als archeologische sites met grondsporen vooropstelde, toonde het vooronderzoek aan dat er geen archeologische vindplaats(en) aanwezig is (zijn) binnen de grenzen van het terrein. Zo werden bij het landschappelijk booronderzoek geen relevante bodemhorizonten geattesteerd voor de bewaring van steentijd artefactensites. Daarnaast toonde het proefsleuvenonderzoek aan dat er geen archeologische grondsporen aanwezig zijn binnen de grenzen van het plangebied. De westelijke zone van het terrein, ter hoogte van perceel 702F, bleek bovendien in sterke mate vergraven te zijn in een recent verleden. Er werden geen sporen aangetroffen van de bebouwing die op de Ferrariskaart wordt aangegeven in het noordelijke deel van het terrein.

Gezien het proefsleuvenonderzoek geen relevante archeologische sporen opleverde, dient geen verder onderzoek te worden uitgevoerd binnen de grenzen van het plangebied.

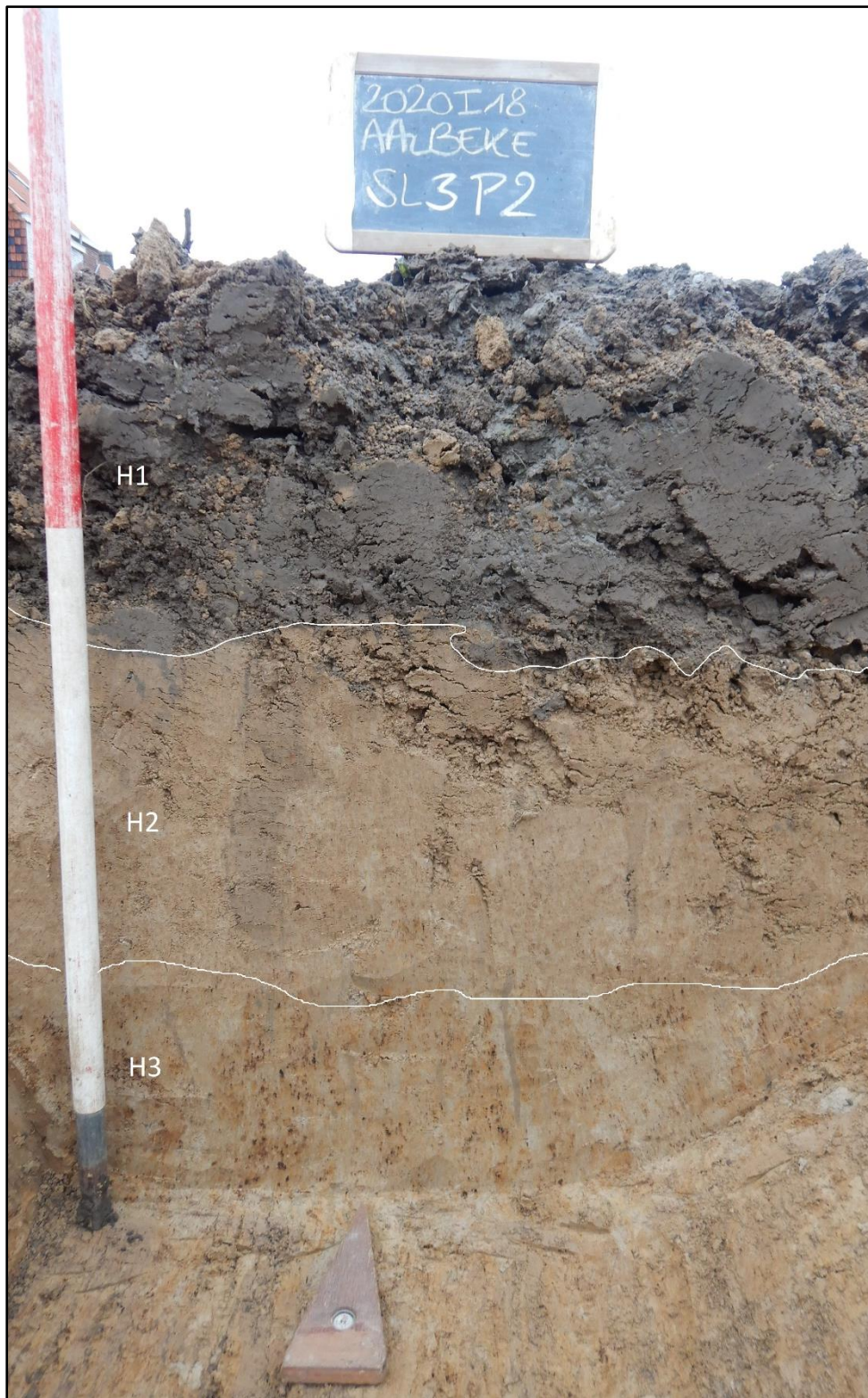
5. Bibliografie

- <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>
- Van Goidsenhoven W., 2019. *Moeskroensesteenweg 257-267 (Kortrijk, West-Vlaanderen). Archeologienota. Bureauonderzoek (fase 0). Deel 2: Programma van maatregelen*, Sint-Michiels-Brugge: Ruben Willaert bvba.
- Willaert A., Van Goidsenhoven W., Thys C., 2019. *Moeskroensesteenweg 257-267 (Kortrijk, West-Vlaanderen). Archeologienota. Bureauonderzoek (fase 0). Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek*, Sint-Michiels-Brugge: Ruben Willaert bvba.
- www.geopunt.be

6. Bijlages

- Referentieprofiel

Projectcode		2020I18		Coördinaten	X 69379,12; Y 162648,37		
Type onderzoek		Proefsleuven			X 69380,14; Y 162648,34		
Profielnummer		PR2		Hoogte	+53,0m TAW		
Oriëntatie		W-O		Grondwater	niet bereikt		
Datum		20/01/2021		Classificatie	Ada		
Weer		Droog, bewolkt			matig natte leembodems met textuur B-horizont		
Beschrijving		Paulien Fonteyn		Fotonr	22		
Landgebruik		Akkerbouw		Plannr	Zie allesporenkaart		
Vegetatie		Suikerbiet					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	A(p)	0	25	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij regelmatig
H2	Overgangs-horizont	25	50	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij regelmatig
H3	C	50	-	Droog	Nee	/	/
Kleur (visueel)		Vochtigheid		Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen	
				symbool	beschrijving		
		Donkergrijsbruin		Matig nat	A	Leem	/
		Bleekbruin		Matig nat	A/E	Leem/Klei	Baksteen- en houtskoolinclusies; mogelijk restant colluvium
		Gelig bruin		Matig nat	A/E	Leem/Klei	Mangaanspikkels

Figuur 22 Referentieprofiel 2 in sleuf 3.

• Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op het plangebied vanuit het zuidwesten.....	8
Figuur 2 Projectie van het sleuvenplan op het GRB (bron: geopunt.be).	11
Figuur 3 Projectie van de sleuven en hoogtes van het maaiveld (zwart) en archeologisch vlak (blauw) op het GRB (bron: geopunt.be).	11
Figuur 4 Aanleg van de proefsleuven.....	12
Figuur 5 Opmeten van de sleuven en verstoringen.....	12
Figuur 6 Overzichtsfoto na de uitvoer van het proefsleuvenonderzoek.	13
Figuur 7 Aanduiding van de boorpunten op het GRB (bron: geopunt.be).....	16
Figuur 8 Uitsnede van de bodemkaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).....	18
Figuur 9 Zicht op boorprofiel 1 met verstoord A(p) – C profiel.....	18
Figuur 10 Zicht op boorprofiel 2 met A(p) – C profiel.....	19
Figuur 11 Zicht op boorprofiel 3 met A(p) – AC – C profiel.....	19
Figuur 12 Algemeen sleuvenplan met de locatie van de referentieprofielen, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).....	24
Figuur 13 Profiel 1 in sleuf 1 in het zuidoosten van het plangebied.....	24
Figuur 14 Profiel 2 in sleuf 3, centraal in het plangebied.	25
Figuur 15 Algemeen sporenplan, geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).	26
Figuur 16 Overzichtsfoto van sleuf 2 met vooraan zicht op de aanzet van de westelijke verstoring. ..	27
Figuur 17 Overzichtsfoto van sleuf 3 met achteraan zicht op de westelijke verstoring.	27
Figuur 18 Overzichtsfoto van sleuf 4 met vooraan zicht op de westelijke verstoring.....	28
Figuur 19 Projectie van de allesporenkaart op de Ferrariskaart (ca. 1777) (bron: geopunt.be).....	31
Figuur 20 Projectie van de allesporenkaart op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) (bron: geopunt.be).	31
Figuur 21 Projectie van de allesporenkaart op de luchtfoto van 2020 (bron: geopunt.be).	32
Figuur 22 Referentieprofiel 2 in sleuf 3.	40

- Plannenlijst

Plannummer	Type	Onderwerp	Schaal	Digitaal	Datum
1	Boorplan	Landschappelijke boringen	1:250	X	21/01/2021
2	Sleuvenplan	Allesporenkaart	1:250	X	21/01/2021

Projectcode	2020I17	Boortype	Edelmann
Type onderzoek	Landschappelijk booronderzoek	Diameter	7cm
Datum	11/01/2021	Boortechniek	Manueel
Weer	Bewolkt, droog	Boorgrid	driehoeksgrid
Landgebruik	Akkerland	Aantal boringen	3
Vegetatie	Suikerbiet		

Boor- punt	x, y	TAW mv	Aardkundige eenheid		cm -mv		Methode beschrijving	Ondergrens			Kleur (visueel)	Vochtigheid	Textuur		Andere fenomenen	Interpretatie	Bodemtype		Plan	Foto
			nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid			symbool	beschrijving			Bodemkaart	Observatie		
1	X: 69361 Y: 162625	+53,4m TAW	1	A(p)	0	82	Droog	ja	scherp	nvt	donkergrijsbruin	matig nat	A	leem	baksteenpuin	ploeglaag/verstoring	Ada	A	boorplan	9
			2	C	82	-		nee	-	-	gelig bruin	matig nat	A	leem	kleiig	C-horizont				
2	X: 69390 Y: 162647	+52,8m TAW	1	A(p)	0	32	Droog	ja	scherp	nvt	donkergrijsbruin	matig nat	A	leem	/	ploeglaag	Ada	A	boorplan	10
			2	C	32	-		nee	-	-	gelig bruin	matig nat	A	leem	kleiig	C-horizont				
3	X: 69375 Y: 162674	+53,4m TAW	1	A(p)	0	33	Droog	ja	vrij scherp	nvt	donkergrijsbruin	matig nat	A	leem	/	ploeglaag	Ada	A	boorplan	11
			2	AC	33	47		ja	vrij scherp	nvt	donkergrijsbruin - gelig bruin gevlekt	matig nat	A	leem	/	AC-horizont				
			3	C	47	-		nee	-	-	gelig bruin	matig nat	A	leem	kleiig	C-horizont				